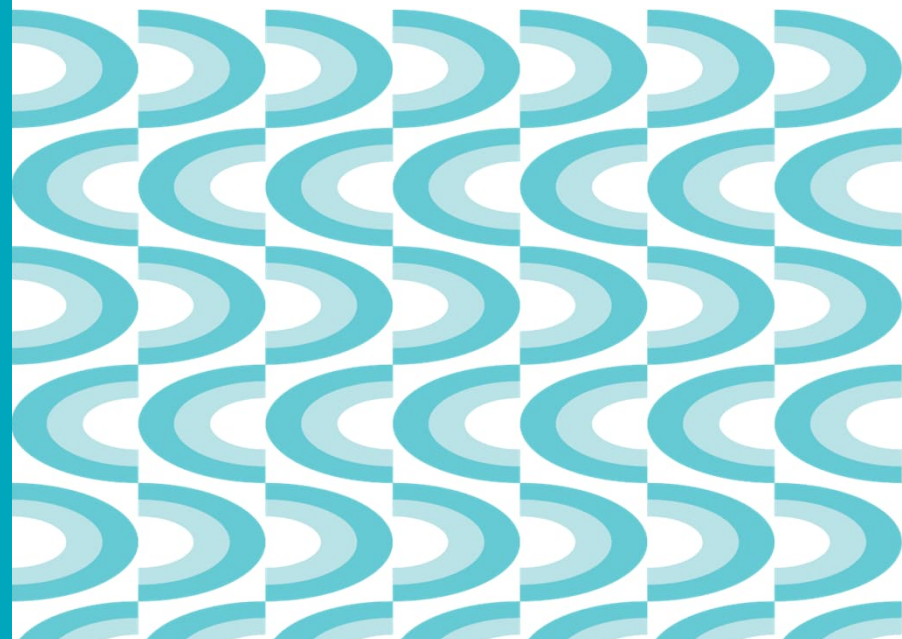

Varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki ja Järvenpään varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja 1.1.2026 alkaen

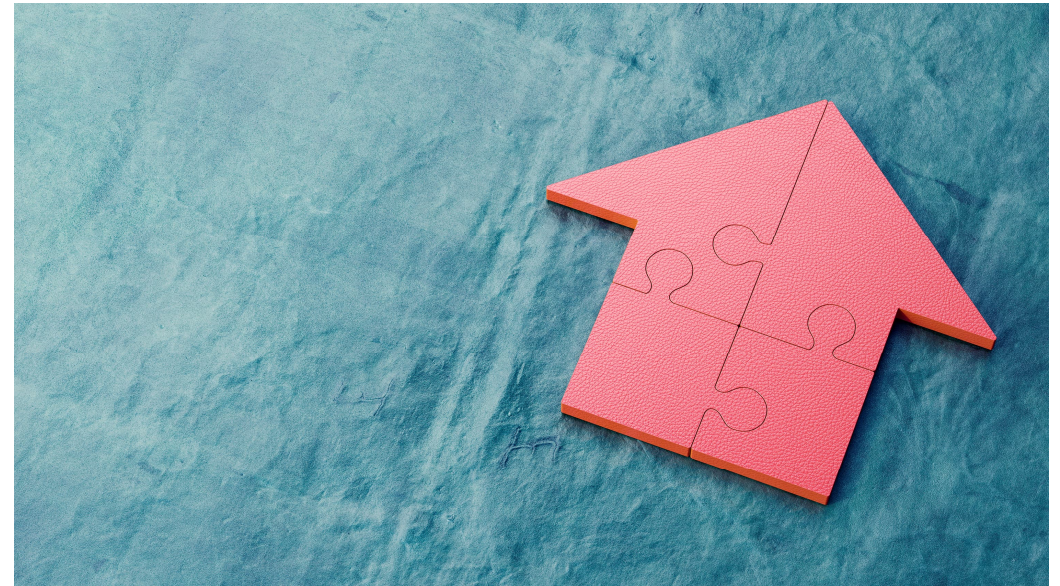
Opetus- ja kasvatuslautakunta 18.12.2025

Meiju-Leena Heinonen
varhaiskasvatuksen palvelupäällikkö

Sisältö

- Uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki
- Varhaiskasvatuslain muutos: Lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn
- Järvenpään varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja 1.1.2026 alkaen

Uusi varhaiskasvatuksen palvelusetelilaki voimaan 1.1.2026

*Uusi laki vastaa pääperiaatteiltaan
sosiaali- ja terveydenhuollon
palvelusetelistä annettua lakia, jota
sovelletaan tällä hetkellä
varhaiskasvatukseen*

*Järvenpään varhaiskasvatuksen
palvelusetelisäntökirja päivitettävä
uuden lain mukaiseksi*

*Järvenpäässä käytössä
varhaiskasvatuksen palveluseteli 8/2017
alkaen*

Lain tarkoitus ja soveltamisala (1-2 §) ei muutoksia nykykäytäntöön

- Tarkoituksena palvelusetelin avulla
 - lisätä perheen valinnan mahdollisuuksia lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi
 - parantaa varhaiskasvatuspalvelujen saatavuutta
 - edistää kunnan ja yksityisten palveluntuottajien yhteistyötä
- Lakia sovelletaan varhaiskasvatuslain mukaiseen varhaiskasvatukseen
 - päiväkotitoimintaan
 - perhepäivähoitoon
 - avoimeen varhaiskasvatustoimintaan
- Lakia ei sovelleta
 - esiopetukseen tai palveluntuottajan mahdolliseen muuhun palvelutarjontaan, esim. varhaiskasvatuksen jälkeen järjestettävään taidekerhoon tai vastaavaan toimintaan

Keskeiset määritelmät (3 §)

Palvelusetelilaki ei rajaa omavastuuosuutta varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016) mukaisiin maksuihin, ja yksityisessä päiväkodissa omavastuuosuus voi olla vastaavaa kunnallista maksua suurempi.

- Palvelunkäyttäjä (= asiakas), palveluseteli, tulosidonnainen palveluseteli ja omavastuuosuus
- Omavastuuosuus
 - Se osuus yksityisen palveluntuottajan varhaiskasvatuspalvelun hinnasta, jota kunnan myöntämä palvelusetelin arvo ei kata ja joka jää palvelunkäyttäjän maksettavaksi
 - Kunta voi sääntökirjassa määritellä omavastuuosuutta koskevia ehtoja, kuten niin sanotun hintakaton
 - Omavastuuosuuden ohella perheeltä ei saa periä muita varhaiskasvatusmaksuja
 - Erillistä kohtuullista ja todellisiin kuluihin perustuvaa laskutuslisää saa periä omavastuun lisäksi
 - Palveluntuottaja voi periä palvelunkäyttäjältä erilaisia muita kuin varhaiskasvatuksen perustoimintaa koskevia maksuja, kuten harrastetoiminnasta perittävää lisämaksua (= varhaiskasvatuksen ulkopuolista toimintaa)

Palveluseteli kunnan varhaiskasvatuksen yksi järjestämistapa; hyväksymisen edellytykset (4-5 §) ei muutoksia nykykäytäntöön

- Kunnalla oikeus päättää, mitä varhaiskasvatuksen toimintamuotoja se järjestää palvelusetelin avulla (päiväkotitoiminta)
- Kunnan tulee hyväksyä yksityiset palveluntuottajat ja niiden toimipaikat, joiden varhaiskasvatuspalvelujen maksamiseen palvelunkäyttäjä voi käyttää kunnan myöntämää palveluseteliä
 - Laissa määritelty hyväksymisen edellytykset
 - Kunta voi erikseen asettaa vaatimuksia palveluntuottajille esimerkiksi palvelusetelisääntökirjassa
- Kunta voi hyväksyä myös toisen kunnan alueella olevan yksityisen palveluntuottajan palvelusetelituottajaksi
 - varhaiskasvatuksen valvontavastuu säilyy päiväkodin sijaintikunnan alueella

Palvelunkäyttäjän asema ja kunnan vastuu neuvonnasta (6 §) ei muutoksia nykykäytäntöön

- Kunnan on selvitettävä palvelunkäyttäjälle
 - asema palveluseteliä käytettäessä
 - palvelusetelin arvo
 - palveluntuottajien hinnat
 - palveluntuottajan perimän omavastuuosuuden arvioitu suuruus ja sen määräytymisen perusteet
 - kunnallisesta varhaiskasvatuksesta varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaan määräytyvä asiakasmaksu vastaavasta palvelusta
- Palvelunkäyttäjällä on oikeus kieltäytyä hänelle tarjotusta palvelusetelistä
- Palvelunkäyttäjä tekee palveluntuottajan kanssa sopimuksen varhaiskasvatuksen antamisesta

Palvelusetelin arvon määrittely ja tiedonsaantioikeudet (7 §)

ei muutoksia nykykäytäntöön

- Palvelusetelin arvon oltava palvelunkäyttäjän kannalta kohtuullinen
- Arvon määrittelyssä huomioitava
 - lapsen ikä, varhaiskasvatusaika, lapsen tuen tarve
- Palvelusetelin arvon kohtuullisuus on tarkistettava säännöllisesti
- Tulosidonnaisen palvelusetelin arvosta on annettava päätös palvelunkäyttäjälle
 - Palvelunkäyttäjän on annettava kunnalle palvelusetelin arvon määrittämistä varten varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaiset tulotiedot

Palvelusetelin arvon tarkistaminen (8 §) ei muutoksia nykykäytäntöön

- Palvelusetelin arvoa on tarkasteltava säännöllisesti
- Arvon tarkastelussa huomioitava
 - palvelunkäyttäjän maksukyvyn muutokset
 - varhaiskasvatuslaissa tapahtuvat järjestämistä koskevat muutokset
 - työehtosopimuksissa tapahtuvat muutokset
 - kunnan oman tuotannon kustannusten muutokset
- Kunta voi päättää tarkasteluvälin ja -tavan
 - Järvenpäässä tarkasteltu vuosittain
 - arvon ohjeellisenä tarkistusperiaatteena ansiotaso- ja elinkustannusindeksien yhdistetty indeksi

Kunnan vastuun rajaaminen (9 §) ja muutoksenhaku (10 §)

ei muutoksia nykykäytäntöön

- Kunta on velvollinen suorittamaan palveluntuottajalle korvausta enintään palvelusetelin arvoon saakka
 - Jos palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan sopima hinta palvelusta on pienempi kuin palvelusetelin arvo, kunta on velvollinen suorittamaan palveluntuottajalle enintään palvelunkäyttäjän ja palveluntuottajan sopiman hinnan
- Palveluntuottajan tai toimipaikan hyväksymistä tai hyväksymisen peruuttamista koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua kuntalain mukaisella oikaisuvaatimuksella
 - Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta mainitun lain mukaisella kunnallisvalituksella

Voimaantulo (11 §)

- Laki tulee voimaan 1.1.2026
- Siirtymä nykyisin perustellaan myönnettyjen setelien osalta
 - 1.1.2026 voimassa olevat, sosiaali- ja terveydenhuollon lain nojalla myönnettyt varhaiskasvatuksen palvelusetelit on saatettava palvelusetelin myöntäneen kunnan toimesta tämän lain mukaiseksi viimeistään 31.7.2026

Rekisteröintimenettelyä koskevat muutokset varhaiskasvatuslaissa 1.1.2026 alkaen

- Varhaiskasvatuslain muuttamisesta annetussa laissa (940/2025) säädetään 1.1.2026 alkaen voimaan tulevasta yksityisen päiväkotitoiminnan rekisteröintimenettelystä
 - Lakimuutoksen myötä nykyisestä yksityisten palveluntuottajien lupamenettelystä luovutaan
- Jatkossa yksityistä päiväkotitoimintaa saa harjoittaa vain palveluntuottaja, jota ja jonka toimipaikkoja koskevat tiedot on tallennettu valtakunnalliseen palveluntuottajien rekisteriin
- Yksityiset palveluntuottajat, jotka ovat merkittyinä palveluntuottajien rekisteriin varhaiskasvatuslain muutosten voimaan tullessa, saavat jatkaa toimintaansa lain tultua voimaan

*Yksityisten päiväkotien
lupamenettelystä
rekisteröintimenettelyyn*

*Lakimuutos päivitettävä
palvelusetelisääntökirjaan*

*Aluehallintovirastot lakkaavat; uusi
valtakunnallinen Lupa- ja
valvontavirasto aloittaa toimintansa
1.1.2026*

Järvenpään varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirja 1.1.2026 alkaen

*Varhaiskasvatuksen
palvelusetelisääntökirja
päivitettävä uuden
varhaiskasvatuksen
palvelusetelilain
mukaiseksi!*

Palveluseteli mahdollistaa yksityisten varhaiskasvatuksen palveluntuottajien toimintaedellytykset

- Palvelusetelin arvo Järvenpäässä on yli 3-vuotiaan lapsen kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa on 960 €/kk
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti määritetään lapsen varhaiskasvatuksen asiakasmaksu, jonka perhe maksaa palveluntuottajalle (30-311 €)
- Järvenpäässä palveluntuottaja voi periä 1-70 € kuukaudessa asiakasmaksulakia suurempaa hintaa lapsesta
 - Lautakunta päättänyt lisämaksun suuruudesta (1-70 €)
 - Kaikissa kunnissa ei ole haluttu ottaa käyttöön lisämaksua
 - Lisämaksun vaihteluväli Järvenpäässä 0-58 €
 - Kaksi päiväkotia ei peri lisämaksua
 - Lisämaksun ka. 29 €
- Esimerkki:
 - Asiaksmaksulain mukainen lapsen asiakasmaksu on 200 € (= kunnallisen varhaiskasvatuspaikan hinta)
 - Järvenpää maksaa palveluntuottajalle palvelusetelin, jonka arvo on 760 € ($960 - 200 = 760$ €)
 - Lisäksi palveluntuottaja perii asiakasmaksua suurempaa hintaa lapsesta kuukaudessa 30 €
 - Perhe maksaa lapsen varhaiskasvatuksesta yhteensä 230 € ($200 + 30 = 230$ €)
 - Uusi laki mahdollistaa perimään perheeltä laskutuslisän

→ Uusi laki ei muuta palveluntuottajien toimintaedellytyksiä Järvenpäässä

Keskeistä lakiuudistuksessa on terminologian muutos

Nykytilanne

"Lisämaksu"	1-70 €	Huoltajan maksama osuus
Ostavastuu- osuus	0-311 €	
Myönnetty palveluseteli (arvo)	649-960 € (yli 3 v. kokoaikainen vaka)	Järvenpään maksama osuus

Palvelun-
tuottajan
ilmoittama
hinta

Tilanne 1.1.2026 alkaen

Ostavastuu- osuus (sisältää entisen "lisämaksun")	0-311 € + 0-70 €	Huoltajan maksama osuus
Myönnetty palveluseteli (arvo)	649-960 € (yli 3 v. kokoaikainen vaka)	

+ lisäksi palveluntuottaja voi periä laskutuslisää

Perheen omavastuuosuus muodostuu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaan, joka nykyisen toimintatavan mukaan on sama kuin omavastuuosuus. Omavastuun lisäksi palveluntuottaja voi periä lisämaksun (1-70 €).

MUUTOS: Uuden lain mukaisesti **omavastuuosuus sisältää jatkossa asiakasmaksulain mukaisen maksun JA mahdollisen enintään 70 € suuruisen palveluntuottajan perimän maksun** (entinen ns. lisämaksu)

Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan esitetyt muutokset 1.1.2026 alkaen (1/3, lakimuutokset)

- Määritetty käsitteet uuden lainsäädännön mukaisiksi.
- Täsmennetty palveluntuottajan hyväksymisen edellytyksiä palvelusetelilain mukaiseksi.
- Täsmennetty asiakkaalta perittäviä maksuja. Linjattu mm. omavastuuosuudesta ja sen hintakatosta, laskutuslisästä ja muista kuin varhaiskasvatuksen perustoimintaa (kuten harrastekerhot) koskevista maksuista.
 - Lisätty kirjaukset palveluntuottajan mahdollisuudesta myöntää sisaralennus siitä omavastuun osuudesta, joka on suurempi kuin varhaiskasvatuksen asiakasmaksu.
- Täsmennetty, milloin on kyse palvelusetelistä kieltäytymisestä ja palvelusetelin irtisanomisesta.

Sääntökirjaan esitetyt muutokset jatkuu (2/3, lakimuutokset)

- Täsmennetty varhaiskasvatuksen perustoiminnan ulkopuolisiin palveluihin (kuten esimerkiksi harrastekerhot) liittyviä käytänteitä.
- Täsmennetty valvontavastuuta tilanteessa, jossa toisen kunnan alueella sijaitseva yksityinen päiväkotitoimii Järvenpäällä varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajana.
- Päivitetty, että oikeus harjoittaa yksityistä päiväkotitoimintaa ei ole 1.1.2026 alkaen enää luvanvaraista, vaan edellyttää rekisteröintiviranomaisen rekisteröintimenettelyä.

Sääntökirjaan esitetyt muutokset jatkuu (3/3, muut muutokset)

- Lisätty, että varhaiskasvatuksen järjestämisestä palvelusetelillä tehdään päätös enintään 31.7. asti sinä vuonna, kun lapsi aloittaa perusopetuksen.
- Täsmennetty, että palveluntuottaja sitoutuu pitämään julkisesti nähtävillä voimassa olevat tiedot palveluista ja hinnoista sekä mahdollisesta laskutuslisästä, joihin asiakas sitoutuu.
- Poistettu palvelusetelin laskuttamiseen liittyvästä kirjauksesta erityismaininta heinäkuun osalta (raportin toimittaminen ja laskutus). Jatkossa palveluntuottajat laskuttavat kaikkien kuukausien osalta samassa aikataulussa seuraavan kuukauden 5. päivään mennessä.
- Sääntökirjan muutoksista tiedottamista on selkeytetty. Täsmennetty käytänteitä tilanteessa, jossa palveluntuottaja toimittaa kaupungille irtisanoutumisilmoituksen palvelusetelisääntökirjan ehtojen muutosilmoituksen johdosta.
- Täsmennetty palveluntuottajan ilmoitusvelvollisuutta. Palveluntuottajan on ilmoitettava viranomaisten selvityspyynnöistä ja muista turvallisuuteen ja lasten hyvinvointiin liittyvistä reklamaatioista, muistutuksista ja kanteluista välittömästi niistä tiedon saatuaan tai viimeistään kahden työpäivän kuluttua niiden tapahduttua.
- Täsmennetty palveluntuottajan huolehtimisvelvoitetta lääkkeenantoon koulutetun henkilöstön tarpeellisesta määrästä ja kouluttamisesta.
- Ajantasaistettu henkilötietojen käsittelyyn liittyvät osiot.
- Tehty teknisiä korjauksina mm. lakiviittausten päivitys, sanamuotojen täsmennyksiä ja rakenteellisia täsmennyksiä.

Ehdotus päätöksentekoon

- Opetus- ja kasvatuslautakunta päättää
 - hyväksyä liitteenä olevaan varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan noudatettavaksi 1.1.2026 alkaen
 - valtuuttaa valmistelijat tekemään palvelusetelisääntökirjaan tarvittavat tekniset korjaukset

Tulevaa

- Järvenpään opetus- ja kasvatustalautakunta hyväksyy vuosittain uutta toimintakautta varten Järvenpään varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan
- Palvelusetelisääntökirja tuodaan opetus- ja kasvatustalautakunnan käsittelyyn seuraavan kerran maaliskuussa 2026
 - lautakunta hyväksyy uutta toimintakautta (2026-2027) varten palvelusetelisääntökirjan

